

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistru v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Občine in njih premoženje.

Ni lahko reči, da bi bil človek v njej tako občutljiv, to pa še v toliki meri, kakor če mu kdo sega v žep. V tem se zgame, če je sicer prav, kakor jagne pohleven.

Kdor mu hoče toraj biti v čislih, treba mu je pred vsem, da se mu ne dotakne žepa. To velja še v tem večji meri tačas, ako ima njegovo premoženje v skrbi. No občina ima vsaka več ali manj premoženja in to je občinskemu zastopu, v prvi vrsti pa njenemu predstojniku v skrbi. Lehko si toraj mislimo, da je vsak občinski zastop si svest tega, kaka dolžnost ga veže v tem oziru nasproti prebivalcem občine.

Lehko ne bo torej česa ukrenil, s čemer bi le sum na-se spravil, češ, da bi z njenim premoženjem ne ravnal prav. To vó dobro, da si z nobeno rečjo ne nakoplje tako hitro in tako hude jeze na svojo glavo, kakor ravno, ako se izpostavi takemu sumu.

Mi ga torej lahko razumemo, ako je s tem varčen, kolikor je največ možno, ter ne izpusti še groša ne, ako ga ni sila izdati in to edino za občinske potrebe. Tako ravnajo tudi v veliki večini naše občine na kmetih. Le sem ter tje se toži čez nje med prebivalci, da se v zborih, ki jih obhaja obč. zastop v občnih zadevah, potrosi v časih brez potrebe ali vsaj čez potrebo obč. denar. Kjer se to izgodi, tam je dolžnost treznih odbornikov to zabraniti, okr. zastopov pa, katerim pripada občinske račune pregledati, gre takemu občinskemu zastopu pokazati, kje da je za-nj v tem oziru prava meja.

Ali če še gre taka hvala v obč. kmečkim občinam, ne more se taka izreči o trških in mestnih občinah. Le-te imajo res več premoženja, toda na-nje pride tudi več stroškov in priporoča se tedaj tudi njim varčnost do skrajne meje. Občinskih priklad se bojé tudi tržani in mestjani in ne vemo, da bi jih kje radi plače-

vali, kamo-li da bi še radi videli, kako da se jim tiste vzvišujejo.

In vendar se zapravlja v teh občinah prav velikokrat občinski denar, ne za pojedine, toda vendar-le brez potrebe, sem ter tje celo v hujskanje. V mislih imamo tu nemški šulverein. Ta je pri nas samo za hujskanje, nikjer ga ni potreba, še manj pa čutimo potrebo onih polovičarskih šol, katere ustanovlja po sili in zoper voljo večine domačih prebivalcev. Celó hudo pa je njegovo ravnanje v tem, da deli na tihem nekaterim učiteljem nagrade za to, da pospešujejo v svojem delokrogu njegove pogubne namene. —

Da je tacih mož v vse hvale vrednem stanu, tudi med našimi učitelji, za to stan ne more nič in dobro vemo, da obžalnje to ves ostali del naših učiteljev, na nje torej ne pride huda graja, ki leži že v tem samem, da šulverein dobode med njimi tacih kukavic. Tem bolj pa zadeva graja može, ki imajo šulverein v rokah in nekoliko tudi one gosposke, ki tega ne zabranijo, da jim gubé čiste značaje v učiteljih roke šulvereina, ki niso nič kaj čiste.

Bilo je nekaj časa, da so ravno obč. zastopi po trgih in mestih zaporedoma pristopali v ta šulverein in mu večjo ali manjo svoto v ta namen izročevali iz občinske kase. Ko bi ti gospodje to bili iz svojih žepov storili, nič bi jim kaj ne rekli, ali da so to smeli iz obč. kase storiti, to se nam je sprva čudno zdelo, potlej pa smo se bili tega že nekam privadili, češ, ako pusté to občine same pa gosposke, naj pa jim bo, saj stoji šulverein na prstenih nogah in se ne more dolgo držati ter bo potlej to samo prenehalo.

Ena občina se je vendar-le vzdignila zoper tako početje mestnih očetov, Ormoška. Dne 24. julija 1881 so bili v mestnem zastopu sklenili, da pristopi mesto v nemški šulverein ter enkrat za vselej plača 20 gld. v njegovo kaso. Svota ni bila velika, vse eno pa je dr. Gršak in tov. zoper ta sklep ugovarjal in to izlasti

gledé na hujskanje, katero se je šulvereina povsodi držalo, kamor koli je njegova nesrečna noga stopila.

Štrenjo je okrajni zastop v Ormožu še bolj zmešal, ker je bil lani ta sklep mestnega zastopa odobril in že se je mislilo, da bode mestni zastop svoj sklep vzdržal. Uni den pa je dobil odlok od c. kr. okraj. glavarstva v Ptuj, v katerem se mu pove jasno in glasno, da njegov sklep ne velja, kajti z njim prestopa mestni zastop svoje meje. On ima samo pravico do obč. premoženja dotle, kar ga zahteva občinska korist in ne dalje.

Tako je prav. Naša misel je bila zmeraj ta, da se sme obč. premoženje rabiti samo za obč. koristi in da obč. zastop v tem hipu nima več pravice do njega, ko ga nameni kam drugam, najmanj pa, kedar ga izvrže za šulverein.

Če ostane pri tej odločbi, potem ne sme nobena občina iz obč. kase pristopiti v šulverein ali pa mu kakor koli z obč. denarjem priti na pomoč. Dolej pa so to skorej vse občine in celo okrajni zastopi so to storili, ne da bi jim bili sklep ustavili.

Naši poslanci pa jugoslovanski klub.

Iz Ptuja, 8. majnika.

Politično društvo „Pozor“ je sklenilo dne 6. maja resolucijo, naj slovenski državni poslanci izstopijo iz Hohenwartovega kluba, osnujejo poseben slovenski klub, prizadevajo pa si naj, da se osnuje jugoslovanski klub.

V naslednjih vrstah podamo razloge, ki so ga napõtile, skleniti jo. Hohenwartov, iz vseh narodnosti obstoječi klub je imel le tako dolgo pomen, dokler je grof Hohenwart s svojo stranko stal v opoziciji proti ministerstvu Auersperg-Lasser. Ta klub je leta 1879 svojo nalogo dosegel, ko je prejšnje ministerstvo padlo, in sedanje ministerstvo vlado v roke vzelo. Sedaj se, kar je naravno, grof Hohenwart identificira s sedanjim, tako rekoč njegovim ministerstvom, in ga s svojo stranko na vse strani podpira; za posamezne želje narodnosti ali strank pa v tem klubu ni prostora.

Knez Lichtenstein je to izprevidel, in je iz kluba izstopil, ne z namenom, sedanjemu ministerstvu opozicijo delati, ampak poseben nemško-konservativen klub osnovati v ta namen, da ima prostejšo gibanje; in le kot posebnemu Lichtensteinovemu klubu se je usrečilo, šolsko novelo priboriti, kar bi se s Hohenwartovim klubom ne bilo doseglo.

Tudi Slovenci imajo svoje narodnostne interese zastopati, in njih izpolnjenje tirjati, tega pa v Hohenwartovem klubu ne bodo nikdar dosegli, ker jim ta klub ne da potrebne podpore. Če slovenski poslanci v kakem vitalnem prašanju hočejo na ministerstvo staviti inter-

pelacijo, kar je najmanjše, kar more poslanec v zboru storiti, ne dobijo v Hohenwartovem klubu po opravljenem redu potrebnih podpisov, ampak usmiliti se jih morajo Česki poslanci.

Grof Hohenwart je sicer na Slovenskem in od Slovencev za poslanca izvoljen, ali on se ne identificira s slovenskimi poslanci, kar nam je jasen dokaz tisto pomenljivo predstavljanje naših poslancev pri grofu Taaffeju, ko je rekel: „Tu Vam predstavim poslance, kateri Vam hočejo neke želje naznaniti“.

Iz tega postopanja naših poslancev pa ne bi sledilo, da bi morali naši poslanci se v opozicijo proti ministerstvu sprebrniti, le v zadevah naših narodnostnih potrebščin, bi imeli prostejšo gibanje, ker dosedaj niso kot najzvestejša, in mnogokrat odločilna podpora sedanje vlade ničesar dosegli, in še bodo v prihodnje menje dosegli, ker je vladna stranka zdatno močnejša postala.

V prvi vrsti pa morajo slovenski poslanci skrbeti za to, da se z Dalmatinci združijo v eden t. j. jugoslovanski klub, ker mi imamo le kot Jugoslavjani prihodnost, posamezne vejice tega debla bodo, obdane od mogočnega germanškega in romanskega naroda, celo na tihem, eno za drugim vsahnile, kakor bi jih mraz posmodil, in prvi na vrsti bi bil slovenski narod. Jugoslovanski klub pa bi prav imel, ker močnejši, tudi zdatniši pomen v parlamentu in vlada bode se na njega ozirati morala.

Gospodarske stvari.

Poravnajmo škodo vsled mraza!

Sliši se od vseh strani, da je sobotni mraz po vinogradih veliko škode napravil. Na mnogih krajih je slana vse pokončala, vse je črno in posmojeno. Da se vinogradi še večje škode zavarujejo, je važno vprašanje, kaj je sedaj storiti?

Po nasvetu umnih vinogradnikov bo menda dobro, da se sedaj vsi locni, putiči ali konji odrežejo, da ne bodo brez potrebe trsa slabili. Vse drugo se naj pri miru pusti, ker bi ne bilo dobro trsa raniti; to pa bi se izgodilo, ko bi se pozebljene mladike odstranile. Še le takrat, kedar bo trs iz spečih očes nove mladike pogljal, odstranijo se ob svojem času nepotrebne mladike, da tako ostale močnejše porastejo. Dr. Goethe v svoji knjigi „Vinograd“ tako-le piše: „Poletna rez obstoji v tem, da se ob začetku, ko je trs mladike nastavlil, brž ko mogoče, vse iz zemlje in iz spodnjega glavja ali debla izrastle rozge, kakor tudi vse slabe in pregeste postranske mladike odstranijo, če niso nastavile grozdja in tudi v prihodnje se ne potrebujejo za reznike, da ne bodo brez potrebe trti soka in moči odjemale.“